

Екостан водосховищ і ставків Вінниччини

Автор: Денисик Оксана Олександрівна

[Скачати презентацію.](#)

Екостан водосховищ і ставків Вінниччини.

Роботу виконала учениця 9 - А кл. Шкарапута А.

Керівник проекту Швець О.О., учитель географії закладу «ФМГ №17 ВМР»

Вступ

На сьогодні екопроблеми водних ресурсів стали надзвичайно актуальними. Це пов'язано із все більшим впливом людського чинника.

Ми з вами поговоримо про водосховища і ставки Вінниччини та про їх екостан.

Вплив господарської діяльності людей проявляється в дії двох груп чинників:

1. Тих, що безпосередньо впливають на водні маси та русла річок – водосховища і ставки, водозабори, водогосподарські споруди, спрямлення русел;

2. Тих, що впливають на гідрологічні процеси на поверхні водозаборів – агротехнічні і меліоративні заходи, урбанізація, осушення заболочених і перезволожених земель тощо.

Богатовікова дія цих чинників привела до пониження рівня ґрунтових вод, зменшення стоку річок в період межені і збільшення в період повені і паводків. Акумуляція наносів в багато чисельних ставках, інколи їх повне замулення перебудували повздовжній і поперечний профілі річок.

Постановка проблеми

Став – це штучна водойма для постачання води з метою водо постання населених пунктів, зрошення, розведення риби та водоплавної птиці. На території області знаходиться близько 2550 ставків, площа яких майже 19 600 га, а об'єм води в них близько 275 млн. м³.

Насиченість ставками в області – одна з найвищих в Україні, чому сприяє горбистий рельєф. Особливо виділяється ставками басейн Південного Бугу, де їх кількість в 4-5 разів більша, ніж, наприклад, на поліських річках. Найбільші за площею ставки знаходяться у Барському районі, зокрема Гармаки (площа 1,16 км²) на річці Ровець та Шершні (1,08 км²) на річці Рів.

Багато ставків (майже 1500) використовують для рибництва та технічного водопостачання.

Більшість ставків на Вінниччині побудовані на малих річках та струмках, внаслідок чого їх водний стік зарегульований на 30-60 %.

Слід відзначити, що цілий ряд водойм, які були створені на річках області без детального вивчення території завдали шкоди навколишньому середовищу.

Як наслідок більшість ставків області страждають від поширення синьо-зелених водоростей і, відповідно, від цвітіння води та евтрофікації. Регулювання водного режиму та фільтрації води в ставках майже не відбувається, за малим виключенням тих, які спеціально створені для розведення риби (Гармаки).

Водосховища – це штучні водойми, створені з метою регулювання стоку, для роботи ГЕС, забезпечення певного регіону прісною водою.

На Вінниччині створено 63 водосховища, загальна площа яких понад 37 000 га. Найбільшими з них є Ладижинське на Південному Бугу, Пиківське в Калинівському районі, Дмитренківське в Гайсинському районі, Сутиське в Тиврівському районі і ін..

Ладижинське водосховище – Розташоване у Вінницькій області, на межі Немирівського, Гайсинського, Тульчинського районів і території Ладижинської міськради.

Гребля водосховища розташована неподалік від північної околиці міста Ладижина. Створене 1964 року як водойма-охолоджувач Ладижинської ТЕС.

Саме з розміщенням на водосховищі ТЕС і виникають найбільші екопроблеми. Під впливом теплих вод у водоймі змінюється не тільки температурний режим, але і вміст кисню, хімічний склад води, кормова база риб. Внаслідок зниження вмісту у воді вуглекислоти, азоту

і, особливо, іонів кальцію, більшість видів риб не здатні існувати в подібних умовах, що

призводить до зниження кількості особин.

Значні викиди золи з Ладжинської ТЕС призвели до замулення верхів'я вже іншого, Глибочанського водосховища.

Сутиське, Сабарівське, Сандракське, Погребищенське водосховища та багато інших водосховищ сьогодні набули озерно-болотних ознак. Тут активно розвиваються процеси евтрофікації. Мілководний тип аквальних комплексів Ладжинського водосховища займає близько 35 % його площі. Майже 70 % акваторії Сабарівського водосховища займає мілководний тип аквальних комплексів. Від таких просів, зокрема, страждають мілководні водосховища гідроенергетичного призначення – Сутиське, Брацлавське, Чернятське.

Назва водосховища	Площа, км²	Площа заростів, км²	% від загальної площі в-ща
Сутиське	3,77	2,26	60
Брацлавське	1,1	0,28	25
Чернятське	1,4	0,56	40

Це в свою чергу погіршує такий морфо метричний показник, як прозорість води. Окрім вище названих, Сутиське водосховище вирізняється низкою ще деяких екопроблем. А саме:

- максимальний вміст нітратів (22,0 ГДК_{рг}) в басейні річки Південний Буг спостерігався у воді Сутиського водосховища, що кваліфікується як ВРЗ (високий рівень забруднення);

- серед важких металів у звітному періоді в поверхневих водах басейну р. Південний Буг необхідно відмітити підвищений вміст міді, який становив близько 77,0 ГДК_{рг}, причому максимальна концентрація цього важкого металу була зафіксована у воді Сутиського водосховища (Вінницька область) і становила 569,0 ГДК_{рг}, що кваліфікується як ЕВРЗ;

- у воді Сутиського водосховища виявлено максимальні концентрації амонійного нітрогену, які перевищують значення ГДК_{рг} - 0,98 мг/дм³.

Важливою для безпеки життєдіяльності населення залишається проблема підтоплення. Зона можливого катастрофічного затоплення від Ладжинського водосховища та від водосховищ Дністровського гідровузла включає територію, на якій проживає 13,24 тис. осіб.

В зоні можливого затоплення потрапляють 7 адміністративних районів області, 53 населених пункти та 141 господарських об'єктів. З метою попередження населених пунктів про можливе аварійне затоплення організовано систему оповіщення.

Водосховище	Прозорість води, м	Середня за сезон прозорість води, м
Сутиське	0,6	0,6
Брацлавське	1,5	1,1
Чернятське	1,2	1,0

Висновки

Отже, підводячи підсумки, ми можемо перерахувати основні екопроблеми штучних водойм:

- Застоювання води;
- Розвиток синьо-зелених водоростей, і як наслідок насичення води хімічними сполуками;
- Зменшення багатьох видів риби та водоплавної птиці;
- Зміна режиму річок та їх замулення;
- Підняття рівня ґрунтових вод у широких смугах узбережжя;
- Підтоплення населених пунктів;
- Затоплення родючих земель;
- Активізація зсувів та обвалів берегів;
- Заболочення ґрунтів;
- Забруднення підземних і ґрунтових вод.

Можливі шляхи їх вирішення:

- встановлення очисних споруд (фільтраційні системи на греблях та для стічних вод);
- очищення води хімічними способами;
- очищення води від побутового сміття;

- розвивати бережливе ставлення через екологічну освіту.

□